

Rakkaustarina täynnä tunnetta

PARHAITA rakkaustarinoita ei voi selittää, sillä ne sisältävät paljon enemmän tunnetta kuin järkea.

Tämä ristiriita sopii täydellisesti Suomen suurimman elokuvafestivaalin, Helsingissä järjestettävän Rakkautta & Anarkiaa -tapahtuman henkeen.

Tänään torstaina 31. kertaa käynnistyvän elokuvajuhlan avajaiselokuva *Cold War* hurmaa ehdottomuudellaan. Se on yhtä aikaa tyrmäävän kaunis ja viettelevän kova rakkausdraama parista, joka tietää kuuluvansa yhteen – mutta jonka on silti suunnattoman vaikeaa löytää molempia tyydyttävää tapaa olla yhdessä.

Jo palkitulla nunnadramalla *Ida* (2013) hurmanneen puolalaisohjaajan **Pawel Pawlikowskin** tragikoominen elokuva on ehdottomasti elämää suurempi, sillä pääparin kohdalla elämän rajat määrittelee valtio.

1950-LUVUN kommunistisesta Puolasta käynnistyvän tarinan mies on kansanlauluja

Cold War on yhtä aikaa tyrmäävän kaunis ja viettelevän kova rakkausdraama.

keräävää ja esittävää ryhmää johtava rauhallinen Wiktor, joka rakastuu kohtalokkaasti temperamenttia täynnä olevaan kaunisääniseen Zulaan.

Teoriassa valtaa käyttää heidän suhteensa Wiktor, jolla on johtamansa kansanlauryhmän suosion ansiosta mahdollisuus neuvotella heille myös joitakin kommunistijohdon suomia erivapauksia.

Zula ei kuitenkaan jää toiseksi. Päätäväisen naisen huhutaan puukottaneen itsepuolustukseksi isänsä, ja yhtä käytännöllisesti hän suhtautuu myös rakkauteen – vaikka kyse olisi kuinka pakahduttavasta tunteesta tahansa, sen varaan ei voi laskea kaikkea.

CANNESIN tämän vuoden elokuvajuhlilla näkemistäni elokuvista *Cold War* oli paras, ja se toi Pawlikowskille ansaitusti Cannesin parhaan ohjaajan palkinnon.

Tästä epätoivoisesta rakkaustarinasta ei silti voi puhua ilman sen päätähtiä, **Joanna Kulig** ja **Tomasz Kot** kuljettavat Zulana ja

Rakkautta & Anarkiaa -festivaalin avaava rakkausdraama *Cold War* hurmaa ehdottomuudellaan, kehuu elokuvakriitikko **Taneli Topelius**.

NÄKÖKULMA

Wiktor (Tomasz Kot) ja Zula (Joanna Kulig) rakastuvat *Cold War* -elokuvassa kohtalokkaasti.

Wiktorin rakkautta vuosikymmenten halki ja rautaesiripun molemmin puolin kommunistisesta Puolasta länsimaisen boheemiin sodanjälkeiseen Pariisiin, jossa kansanlaulujen vaativa syke vaihtuu viileän jazzin houkutukseen.

Mustavalkoisen elokuvan monista huijasta oivalluksista yksi liittyy tapaan, jolla se rinnastaa pääparin rakkauden ja kommunismin ajatuksen: kumpikaan ei pysty täyt-

tämään niitä jalustalle nostettuja ideaaleja, joita Wiktor ja Zula kerta toisensa jälkeen niin toisistaan kuin ympärillään olevista yhteiskuntajärjestelmistäkin luovat.

KÄRSIVÄLLISEN Wiktorin ja kärsimättömän Zulana kohdalla rakkauden odotus on aina palkitsevampaa kuin sen repivä täyttymys.

Se on värisyttävä kuva epätäydellisestä rakkaudesta.

Juuri siinä Rakkautta & Anarkiaa -festivaali on usein aiemminkin ollut parhaimmillaan: kuvattuaan kauniisti keskeneräistä maailmaa.

TANELI TOPELIUS

taneli.topelius@iltasanomat.fi

Rakkautta & Anarkiaa -elokuvafestivaali Helsingissä to-su 20.–30.9. *Cold War* -elokuva nähdään myös elokuvateattereissa pe 26.10. alkaen.

+ 5 TÄRPPÄÄ ELOKUVAKRIITIKOLTA

KAIKKEA ei 11 päivää kestävä Suomen suurimman elokuvafestivaalin aikana ehdi katsoa – mutta näiden viiden elokuvan avulla pääsee jo pitkälle.

LEAVE NO TRACE: Thomasin Harcourt McKenzie valloittaa teini-ikäisenä Tom-tyttö, joka elää yhteiskunnan ulkopuolelle hakeutuneen isänsä (Ben Foster) kanssa metsässä. Ohjaaja on Winter's Bonen (2010) Debra Granik (pe 21.9., su 23.9., pe 28.9.).

SINK OR SWIM: Ranskalaiskomedia on kuin muunnelma brittimestyksenä Housut pois (1997) – joukko elämänsä eri tavoin pettyneitä keski-ikäisiä äijä kohtaa uimahallissa miesten taitoimiharjoituksissa. Alakuloista joukkoa johtaa Bond-konnana tunnettu Mathieu Amalric (pe 21.9., su 23.9., to 27.9.).

THELMA: Pohjoismaiden neuvoston elokuvapalkinnosta kisaava norjalaisjännäri

kertoo ankan uskonnollisen kasvatuksen saaneesta nuoresta naisesta, joka huomaa saaneensa pelottavia voimia. Joachim Trierin elokuva on kuin kunnianosoitus Stephen Kingin romaaneille ja David Cronenbergin elokuville (la 22.9., ti 25.9., ke 26.9.).

SHOPLIFTERS – PERHESALAISUUKSIA: Cannesin pääpalkinnon voittanut sydämellinen japanilaisdraama kertoo perheyhteisön muodostaneista varkaista, jotka ottavat turviinsa perheväkivallasta kärsivän pikkutyön (su 23.9., to 27.9.).

ARCTIC: Tanskalaistähti Mads Mikkelsen näyttää selviytymisjännäriä Etelämantereelle rysähtävää lentäjää, joka yrittää säilyttää henkensä ja järkensä hyisissä olosuhteissa. Lähes sanaton elokuva nojaa täysin Mikkelsenin näyttelyyn (pe 28.9., la 29.9., su 30.9.).

TANELI TOPELIUS

> Uutuuksia kauhukakara Lars von Trieriltä ja näyttelijä Idris Elbalt

DAZIRAM / ZUMA / MVPHOTOS

ENSIMMÄISEN festivaaliviikonlopun tähti on kiistatta amerikkalaisohjaaja **Spike Lee**, joka kertoo urastaan ja elokuvistaan masterclass-luennolla lauantaina läpimurtofilmisä *Do the Right Thing – kuuma päivä* (1989) näytöksen kera.

Jälkimmäisenä viikonloppuna yleisöä hauskuuttaa australialaisohjaaja **Stephen Elliott**, joka muistetaan drag queen -seikkailun *Priscilla, aavikon kuningatar* (1994) ohjaajana. Lisäksi Elliottilta esitetään uutuuksia

Joaquin Phoenix pilapiirtäjä John Callahanina.

Swinging Safari, joka on 1970-luvulle sijoittuva perhekomedia. Sen kaartiin kuuluu myös laulaja **Kylie Minogue**.

Valkokankailla nähdään myös muiden kärkihajajien uutuuksia. Odotetuimpiin kuuluu tanskalaisen kauhukakaran **Lars von Trierin** sarjamurhaajaelokuva *The House That Jack Built*, joka sai osan yleisöstä kävelemään Cannesissa ulos salista. Pääosissa nähdään **Matt Dillon** ja **Uma Thurman**.

Amerikkalaiselta **Gus Van Santilta** esitetään pilapiirtäjä **John Callahanin** elämään perustuva *Don't Worry, He Won't Get Far on Foot*. Alkoholoitunutta päähenkilöä näyttää **Joaquin Phoenix**.

Näyttelijätähti **Idris Elban** esikoisohjaus *Yardie* taas kertoo jamaikalaisen siirtolaisten ajautumisesta rikollisjengeihin 1980-luvun Lontoossa.

Cannesin toukokuusen festivaalin erikoisuuksista Helsingissä nähdään ranskalaisen ohjaajalegendan **Jean-**

Spike Lee kertoo urastaan R&A:n ensimmäisenä festivaaliviikonloppuna.

Luc Godardin uutuuksia *The Image Book*, joka vilisee abstraktia kerrontaa ja launauksia kuuluisista elokuvista.

SUOMEN ensiesityksensä festivaalilla saa myös laulaja **Anna Erikssonin** ohjaama **Marilyn Monroe** -aiheinen elokuva *M*, joka häkellytti yleisöä jo Venetsian elokuvajuhlilla.

Norjalaisdraama *U – July 22* käy läpi päivää, jolloin

Anders Breivik surmasi yhteensä 77 ihmistä Osllossa ja Utöyalla.

Anarkiaa-osastoon kuuluu ehdottomasti **Panos Cosmatosin** ohjaama *Mandy*, jossa **Nicolas Cage** näyttää siepatun tyttärensä perään lähtevää väkivaltaista kostajaa.

Rakkautta-nimikettä sen sijaan edustaa belgialainen draama *Girl*, joka kertoo balettiantisijaksi haluavasta transsukupuolisesta työstä.